

EGE CANSEN

Euro çok ucuz

22 Haziran 2017

Yazarlar

Bu söz bana değil, Almanya Başbakanı Merkel'e aittir. İrdeleyelim. Önce bir açıklama yapayım. Euro, Dolar, Yen veya herhangi bir “para birimi” (currency not money) için “ucuz” veya “pahalı” demek iktisat diline pek uymaz. Çünkü kendisi para olan bir şeyin parayla ifade edilen bir fiyatı olmaz. Burada kastedilen, o para biriminin bir başka para birimiyle değişim oranıdır. Buna da kur veya parite deniyor. Mesela bugünlerde 1 Euro 1,12 ABD Doları ediyor. Yani Euro ucuz demek, dolar pahalı demektir. Bu da anlamsızdır. Pek tabii dünyada sadece Euro ve dolar yok. Dev ekonomilerden Japonya'nın Yen'i, Çin'in Yuan'ı var. Küçük ama demir leblebi İsviçre'nin Frank'ı, hâlâ büyük devlet olan İngiltere'nin Pound'u var. Paranın fiyatı derken bunların “değişim pariteleri” kastediliyor.

PARALARIN “FİYATI” NASIL OLUŞUR

Cevap çok yalın ve kesindir. Para birimlerinin fiyatı “arz ve talep”e göre oluşur. Para da bir mal ise, her mal gibi paranın da fiyatı “alım-satım” sırasında oluşur. Unutmayın; satıcı daima fiyat yükseltmek ister, ama fiyat ancak alıcının “evet” dediği noktada oluşur. Para arzı ve talebi iki bileşenden oluşur. Birincisi, “cari işlemlerden” (ithalat, ihracat, dış turizm, dış nakliyat, faiz ödemeleri vs.) doğan arz ve taleptir. Diğeri ise yatırım amaçlı “sermaye hareketlerinden” yani fiziki veya finansal dış yatırımdan kaynaklanan arz veya taleptir. Paranın fiyatını, yani denge kurunu belirleyen temel faktör “cari işlemler”dir. Paraların piyasa fiyatını ise “sermaye hareketleri” tayin eder.

EURO, ALMANLARA GÖRE UCUZ, YUNANLARA GÖRE PAHALI

Euro, yalnız Almanya'nın değil 21 ülkenin para birimidir. Euro için ucuz diyen Almanya'dır. Bunu da “yılda 290 milyar dolar cari işlemler fazlamız var, sebebi Euro'nun ucuzluğudur” diye şikâyet babında dile getirmekteler. Şikâyette haklılar; eğer Euro pahalılaşırsa, Almanlar ithal mallarını daha ucuza alacak ve refah düzeyleri yükselecektir. Ama Euro kullanan, başta Yunanistan olmak üzere diğer Güney Avrupa ülkelerine göre Euro pahalıdır. O yüzden cari işlemler dengesi kurmakta zorlanıyor ve açığı kapatmak için dış borç almakta ve eşek yüküyle faiz ödemekteler. Bu gerekçeyle “Euro'dan çıkalım, eski para birimize

dönelim” demekteler. Bu tez yanlıştır. Pahalı olan Euro değil, bu ülkelerdeki “birim emek” maliyetidir. Yunanistan Drahmi'ye dönerse, ilk aşamada paralarının değeri ile birlikte emek maliyeti de Euro cinsinden düşecektir. Ama bir süre sonra “devalüasyon-enflasyon sarmalı” oluşacaktır. Doğru politika Euro'da kalıp Euro cinsinden ücretleri düşürmektir. Yapılan da budur. Ama gelir ve servet dağılımı bozuk olduğundan halkın bir kısmı buna isyan etmektedir. Son söz: Evdeki sorun komşuda çözülmez.

Yazarın Diğer Yazıları

Hacim çok, gelir az 21 Eylül 2017

Kazan-kazan, kaybet-kaybet 17 Eylül 2017

İthal mallar iyi ithalat kötüdür 14 Eylül 2017

Tümünü gör

Eğer bilgisayarın varsa bu oyunu denemelisin!

Karın Kaslarını Belirgin Etmek İçin Yağ Nasıl Yakılır

Evini 5 günde satan İsmet Ayaz işin sırrını açıklıyor.

Stil sahibi mobilyalar ve ekstra indirimler Vivense

Yılın en iyi oyunu !

Karın kasları nasıl gelişir?

Evini Tam 5 Günde Sattı!

Showroom'larında sizi bekliyor.

Mobilya Arıyorsanız

